

Uued EURO 6 saastennormide piirmäärad on äärmiselt ranged

Meelis Orgla
ADDINOL Lube Oil OÜ Baltimaade turujuht

Alates 2014. aasta 1. jaanuarist muutusid Euroopa Liidus kõigile uutele raskeveokitele kohustuslikuks EURO 6 saastennormid.

Järjest rangematest kütusesäästu nõuetest ja heitgaasinormidest tuleneva mootorite kiire arengu tõttu on viimastel aastatel mootorsõidukite määrdeaineid ja iseäranis just veoautode, busside, põllutöö- ja ehitusmasinate mootoriõlisid pidevalt täiendatud.

Võrreldes Euro 5 normiga on vähendatud vastavalt uuele Euro 6 heitmenormile veoautode tahkete osakeste heitmete piirmäärade ligi 67% ja lämmastikoksiidide heitkoguste piirmäärade koguni 80%.

Piirmääradest kinnipidamiseks kasutatakse innovaatilisi mootoritehnoloogiaid ja uusimaid heitgaasi järeltötlussüsteeme.

Samaaegselt nõuavad need uued mootorid ka spetsiaalseid mootoriõlisid.

Seega, uute Euro 6 mootorite puhul ei seisa veokiekspertid silmitsi mitte ainult kompleksse mootoritehnikaga, vaid ka uut tüüpi määrdeainetega.

Need kõrge jõudlusega ACEA E6 ja ACEA E9 mootoriõlid sisaldavad tunduvalt vähem sulfaattuha (*sulphated ash*), fosforit (*phosphorus*) ja väävlit (*sulphur*).

Olenevalt nende tuhka tekitavate ainete sisaldusest nimetatakse neid seetõttu ka Low või Mid SAPS õlideks.

Low või Mid SAPS õlid eeldavad ühtlasi kütuste kasutamist, mille kvaliteet vastab Lääne-Euroopa standarditele.

Sellise mootoriõli väljatootamine on igale määrdeainetootjale tõeline väljakutse ja seotud suurte kuludega, alates tootearendusest kuni autotootjate litsentside taotlusprotseduurideni.

Väävlit ja fosforit, mida varem lisati manustena kõikidele mootoriõlile, tohib nüüd õlides sisalduda miinimumkoguses.

Kuid täitmaks sellegipoolest muid Low SAPS õlile kehtestatud kõrgeid nõudeid seoses pikemate õli vahetusvälpadega, väiksema hõõrdumise ja hea kulumisvastase kaitsega, tuli arendada täiesti uued manusekomplektid.

Euro 6 saastennormidele vastavate spetsiaalsete määrdeõlide segunemist muude õlidega tuleks ilmingimata vältida, kuna ainult puhtal kujul saavad need õlid avaldada kogu oma jõudluse ning kaitsta mootorit ja heitgaasi järeltötlussüsteeme.

Kui kasutatakse madalama kvaliteediga (erinevalt tootja ettekirjutustest) mootoriõlisid, ohustab see mootoreid ja heitgaasi järeltötlussüsteeme.

Nende töö on häiritud ja tagajärjeks on rikked. Ebasobiva mootoriõli kasutamisel võivad kiiresti ummistuda tahmafilter (DPF) peened poorid.

Filtri vahetamine võib maksta tuhandeid eurosid.

Järgnev tabel annab ülevaate õlide erinevustest ja sarnasustest.

	ACEA E4	ACEA E6	ACEA E7	ACEA E9
Low SAPS		x		x
Sulfaattuha sisaldus	≤ 2	≤ 1	≤ 2	≤ 1
TBN (leelisarv)	≥ 12	≥ 7	≥ 9	≥ 7
Euro VI		x		x
Tahmafilter (DPF)		x		x
SCR/selektiivne katalüütiline reduktsioon (AdBlue)				
EGR/heitgaaside tagastussüsteem	x	x	x	x
Pikendatud hooldusvälp		x		
Kütus B05	x	x	x	x